

Bästa kompakten ännu bättre

Vi har tidigare utnämnt Sony RX100 till världens bästa kompaktkamera. Med tillbehörssko för extern blix, sökare eller mikrofon ökar dess förmåga ytterligare. Kameramodulen Sony QX100 för mobiltelefoner innehåller samma objektiv och bildsensor. Men är den praktisk att använda?

TEXT OCH FOTO: CHRISTIAN NILSSON

PLUS

- Mycket god bildkvalitet ända upp till ISO 1 600
- Fickvänlig och gedigen
- Tillbehörssko och många inställningsmöjligheter
- Snabb i avtryck och fotografering
- Vikbar skärm
- Inbyggd wifi
- Ovanligt god videokvalitet

MINUS

- Blixten hoppar upp där många har pekfingret
- Något svagt batteri som bara kan laddas i kameran
- En del irriterande brister i hanteringen

Kompaktkameror och mobiltelefoner är betydligt bekvämare att ha med sig än en systemkamera. Men små kameror och telefoner har oftast små bildsensorer. Det innebär synligt brus redan vid ganska måttliga känsligheter och ett förhållandevis snävt dynamiskt omfång.

Det finns dock ett par riktigt nätta alternativ som ger tillräckligt fin bildkvalitet för att tillfredsställa även krävande fotografer – fickkompakten Sony RX100 II och kameramodulen Sony QX100. Den sistnämnda monteras på en mobiltelefon och har samma objektiv och bildsensor som kompaktkameran. Fördelen är främst ett lägre pris – Sony QX100 kostar cirka 4 000 kronor medan RX100 II går på 6 500 kronor. Men hur användbar är kombina-

tionen Sony QX100 och mobiltelefon i praktiken? Det kan du läsa om på sidan 72.

Vi börjar i stället med att kika närmare på den ovanligt kompetenta kompakten Sony RX100 II. Utmärkande för den är bildsensorn i entumsformat, 13,2×8,8 mm. Det är ungefär tre gånger större sensoryta än vad avancerade kompaktkameror brukar ha. Upplösningen är 20 megapixel. Specifikationerna är desamma som hos föregångaren RX100 som imponerade på oss med en bildkvalitet nästan i systemkamera-klass (se test i FOTO nr 1/2013). Den nya kameran har dock begåvats med en CMOS-sensor som använder så kallad BSI-teknik (backside illumination). Den är något bättre på att utnyttja det infallande ljuset än traditionella CMOS-sensorer, vilket märks i

Med vanliga kompaktkameror resulterar motiv som är så kontrastrika som det här ofta i utbrända högdagrar och brusiga, detaljlösa skuggor. Med Sony RX100 II är det en annan femma. Trots motljus finns teckning både i de ljusa molnpartierna och i busken närmast kameran. Bilden togs i raw-format och konverterades med Adobe Camera Raw 8.2.

Blixtljus skulle ha förstört stämningen i den här bilden så känsligheten höjdes till ISO 3 200 i stället. Inga problem med Sony RX100 II. Lägg också märke till den fina färgåtergivningen. Bilden togs i jpeg-format med standard färginställning och autovitbalans. 1/40 s, bl. 5.

form av lägre brus vid de höga känsligheterna. Skillnaden är inte stor men i alla fall märkbar.

Vikbar skärm

Sony RX100 II frestar också med en rad andra nyheter. Skärmen är lika stor och skarp som tidigare men har nu blivit vikbar. Den kan lutats 84 grader uppåt och 45 grader nedåt. Man kan alltså i ena stunden fotografera från låg vinkel och i nästa hålla kameran högt ovanför huvudet och ändå se skärmbilden tydligt. Bra!

I likhet med de flesta fickvännliga kompakter saknar RX100 II inbyggd sökare. Men den har fått tillbehörssko med en speciell multikontakt där man kan ansluta en elektronisk sökare. Tyvärr finns det än så länge bara en modell som passar, Sony FDA-EV1MK och den kostar en rejäl slant – drygt 4 000 kronor. Men en billigare variant lär dyka upp så småningom.

En annan nyhet är inbyggd wifi med nfc-stöd (near field communication). Ladda ned appen Sony Play Memories (finns både för Apple IOS och Android) så kan du enkelt ladda över dina alster till telefonen.

Ljusstark i vidvinkelläge

Objektivet är detsamma som tidigare, en 3,6x Carl Zeiss-märkt zoom motsvarande 28–100 mm för småbilsformatet. Inget stort zoomomfång men det räcker gott för vardagsfotografering. Det är också utrustat med bildstabilisering, en värdefull finess. Ljusstyrkan är ganska bra i vidvinkelläget, bländare 1,8, men desto sämre i teleläget – bara bländare 4,9. Det här är en eftergift för det lilla

Byggekvaliteten är mycket god. Kåporna är av aluminium och kameran känns gedigen.

Tillbehörsskon kan användas för att montera en extern blixt, en elektronisk sökare eller en extern mikrofon.

Vikbar skärm på 3 tum (7,5 cm). Med en upplösning på 1,23 miljoner punkter ger den en mycket skarp och tydlig bild. Pekfunktion saknas.

formatet. Och ändå, när objektivet har fällts ut ser det oproportionerligt stort ut i förhållande till det kompakta kamerahuset.

Runt objektivet finns en räfflad kontrollring som kan användas för att välja bländare eller slutartid, beroende på exponeringsläge. Men det är möjligt att programmera om ringen så att den i stället används för att zooma. Eller för att styra funktioner som ISO-inställning eller exponeringskompensation. Tyvärr saknar ringen klicksteg vilket känns lite märkligt

En kontrollring runt objektivet används för att ställa in slutartid och bländare i de halvautomatiska eller manuella lägena. Den kan också fungera som zoomreglage, antingen steglöst eller i fasta brännvidder.

RX100 II kan filma i full-HD och ger mycket god videokvalitet, även i lite sämre ljusförhållanden. Men vill man ha matchande ljudkvalitet bör man använda en bättre mikrofon än den inbyggda. Till exempel Sony ECM-XYST1M. Pris ca 1 400 kronor.

Elektronisk sökare FDA-EV1MK.

när man ska ställa in exempelvis bländaren. Men värre är att skalan med bländar- och slutartidsvärden på skärmen inte riktigt hänger med i vridningen utan släpar efter med någon tiondels sekund. Det är tillräckligt för att man kan vrida förbi önskat värde innan man hinner hejda sig.

På baksidan finner vi också ett litet inställningshjul som delvis kan användas för samma saker som kontrollringen. Hjulet är dessutom klickbart i fyra riktningar, då kommer man åt funktioner som blixttaktivering och serietagning. Vi hittar dessutom en funktionsknapp (Fn) som fungerar som en genväg för diverse inställningar, bland annat vitbalans och känslighet. Men både den och flera andra knappar kan skraddarsys om man vill använda dem för andra uppgifter än i ursprungsläge. Det kan vara guld värt för en avancerad användare men gör också Sony RX100 II till en ganska komplex kamera. Menyerna är mycket omfattande och inte helt logiska. Här finns även en del ganska onödiga och ibland kryptiskt namngivna finesser. "Förskönningseffekt" och "Klarbildszoöm" är ett par exempel som gott skulle kunna ha utelämnats.

Bökigt att aktivera blix

Ett litet irritationsmoment är att blixten bara kan ställas in på autoläge i de helautomatiska programmen. Fotograferar man med vanligt program eller halvautomatik och vill ha blixtljus måste man aktivera blixten manuellt. Och det kräver tre knapptryck. Sedan gäller det att komma ihåg att stänga av blixten när man inte vill ha den. Mer knappande... Håller man kameran med båda händerna fälls blixten upp där man ofta lägger vänster pekfinger. Men det skulle vara svårt att placera blixten annorlunda så det är för låtet.

RX100 II startar på lite drygt två sekunder, vilket får anses vara godkänt. Autofokusen ställer skärpan på i genomsnitt 0,35 s (beroende på brännvidd) när motivet är väl upplyst. Det är ganska snabbt. I svagt ljus saktar den ned en hel del men skärpan ställs i alla fall in rätt. Orange fokusbelysning hjälper också till när motivet är riktigt mörkt.

Bra vid höga känsligheter

Det är dock bildkvaliteten som är Sonyns främsta styrka. Färgerna blir ganska mättade och drar aningen åt det varma hållet. Tack vare raw-format är det möjligt att justera färg och kontrast i princip

hur man vill i ett lämpligt raw-program. Den förhållandevis stora sensorn märks tydligt i bilderna. Den ger fullt användbara bilder vid känsligheter som är nästan otänkbara med de flesta kompakter. ISO 3 200 är inga större problem. Till och med ISO 6 400 funkar för hyfsat stora utskrift, upp mot A4-storlek om man aktiverar finessen Multi-Frame brusreducering. Med den tar kameran flera exponeringar och lägger ihop dem till en bild med mindre brus.

Sensorstorleken märks också på att kameran tecknar kontrastrika motiv mjukt och fint, med god nyansering i höjdagarna. Och sist men inte minst – vid objektivetts längsta brännvidd (37,1 mm) är skärpedjupet så pass kort vid största bländaren att man kan få suddig bakgrund om man fotograferar porträtt. Det är svårt med vanliga fickkompakter.

Några små missar i hanteringen till trots blir betyget för Sony RX100 II precis som förra gången – Toppklass! Bättre fickkompakt än så här finns inte. ■

PRIS

Cirka 6 500 kronor.

TEKNISKA DATA

Bildsensor: 1-tums CMOS, storlek 13,2x8,8 mm

Upplösning: 20 miljoner pixlar

Objektiv: 10,4–37,1 mm/1,8–4,9. Motsvarar 28–100 mm i småbilsformatet. Närgräns: 5 cm (vidvinkel)

Känslighet: ISO 80–6 400

Exponering: P, A, S, M. 13 motivprogram. Exponeringskomp. +/- 3 steg. Bracketing.

Fokusering: 25 punkters AF, ansiktssökande, manuell. Hjälpbelysning.

Video: 1 920x1 080 pixlar, 50 bilder/s. AVCHD-format. 1 440x1 080 pixlar, 30 bilder/s i MP4-format. Stereoljud. Ingång för extern mikrofon via tillbehörsskon.

Bildlagring: Minneskort SD (HC/XC) eller Memorystick. Jpeg (två nivåer), raw samt jpeg + raw.

Strömkälla: Laddbart litiumjonbatteri NP-BX1, 1 240 mAh.

Storlek och vikt: 10x5,8x3,6 cm. 280 gram inklusive batteri.

Övrigt: Inbyggd wifi. Bildstabilisering. Auto HDR. Serietagning 10 bilder/s. Sveppanorama. Virtuellt horisont. Svenska menyer, svensk snabbmanual.

Generalagent: Sony Sverige AB, tel. 08-585 450 00, www.sony.se

Sony QX100 Kameramodul till mobiltelefon

● Sony QX 100 är en kameramodul avsedd att monteras på en smartphone. Den innehåller samma zoomobjektiv och bildsensor som RX100 II och kommunicerar med telefonen via wifi eller nfc (near field communication). Då fungerar telefonens skärm som sökare. Ett snabbfäste som passar på de flesta telefoner följer med.

Via appen Sony Play Memories kan man styra zoomen, välja bländare, vitbalans och trycka av. Fullautomatik finns också. Det är även möjligt att använda QX100 utan telefon. Den har inbyggt batteri, plats för minneskort, egen avtrycksknapp, zoomreglage och till och med stativfäste. Det sistnämnda är intressant för bland annat mälklare – kameramodulen kan fästas på en lång stång och användas för att ta bilder ur högt perspektiv.

Ifråga om bildkvalitet är QX100 enastående, vi ser ingen skillnad mot kompaktkameran RX100 II. Möjligheten att ha ett zoomobjektiv på mobilen är också ett stort plus. Men när det

gäller praktisk hantering är det inte lika kul. QX100 saknar blix och appen kan heller inte använda telefonens blixtlampa. Man har ingen kontroll över känsligheten och det går inte att spara bilderna i raw-format. Kameramodulen är nästan lika stor som RX100 II men dess runda form gör den svårare att få ned i en ficka. Varje gång man ska fotografera måste man para ihop den med telefonen och starta appen, vilket tar avsevärt längre tid än att starta en kompaktkamera. Dessutom tillkommer tiden det tar att fästa modulen på mobilen. Att ha snabbfästena monterade på telefonen hela tiden är det nog få som vill.

Sony QX100 är en intressant idé men har för många nackdelar för att vara ett alternativ till en kompaktkamera. Det är trots allt en extra pryl att ta med, vilket är vad de flesta mobilfotografer vill slippa.

PRIS

Cirka 4 000 kronor

TEKNISKA DATA

Bildsensor: 1-tums CMOS, storlek 13,2x8,8 mm

Upplösning: 20 miljoner pixlar

Objektiv: 10,4–37,1 mm/1,8–4,9. Motsvarar 28–100 mm i småbilsformatet.

Bildlagring: Minneskort, Micro SD (HC) eller Memory Stick Micro.

Video: 1 440 x 1 080 pixlar, 30 bilder/s. MP4-format. Stereoljud.

Strömkälla: Laddbart litiumjonbatteri NP-BN, 630 mAh.

Övrigt: Inbyggd wifi och nfc-stöd. Bildstabilisering. Stativfäste. Levereras med universalfäste för de flesta mobiltelefoner. Styr genom appen Sony Play Memories Mobile (iOS och Android).

Avstånd är Sony QX100 6,2 cm lång (inkl. fäste) och 6,3 cm i diameter. Vikten är 212 gram. Monterad på telefonen blir den en rejäl pjäs.